

Wethouder van Leeuwen

Voorzitter, heel bijzonder om deze Perspectiefnota op zo'n relatief grote afstand van elkaar en digitaal te behandelen. Deze unieke ervaring zullen we nog lang met ons meedragen en welke veranderingen zullen er nog allemaal uit voortkomen? Het Covid-19 (of Corona) virus heeft in korte tijd een diepe impact op ons en de samenleving.

Geachte raadsleden, ik zal pogen op de gestelde vragen te antwoorden binnen de gegeven tijd. Zoals bekend is er de afgelopen twee maanden al het nodige voorwerk verricht met het oog op de komende begroting 2021. Het college komt met de definitieve voorstellen in oktober naar de raad, ruim op tijd voor uw voorbereidingen. Het is daarbij belangrijk dat naast voorstellen tot bezuinigingen ook slimme ideeën voor investeringen zullen voorliggen, die waar mogelijk de structurele lasten omlaag brengen.

Wij delen met u allen de teleurstelling dat het onderzoek naar kostendekkendheid nog niet klaar is. Het moet uiterlijk oktober voor u beschikbaar zijn.

Momenteel wordt er al gebruik gemaakt van inhuren van derden bij specialistisch materieel, dit is logischerwijs voordeliger. Bij het opstellen van het nieuwe IBOR (integraal beheer openbare ruimte) medio 2021, kan er onderzocht worden of dit uit te breiden valt en of dit structurele bezuinigingen oplevert.

Sinds eind 2018 is Dalfsen aangesloten bij operatie Steenbreek, destijds heeft de CDA fractie naar mogelijkheden tot verplichten van inwoners gevraagd, dit is wettelijk niet mogelijk.

Verkeersveiligheid is belangrijk en daar moeten we ook volgens wettelijke kaders aan voldoen. Opmerkelijk dat er nu opgeroepen wordt uitsluitend in te zetten op feitelijke onveiligheid en niet op beleving. Wij gaan u daar nog wel eens aan herinneren. Voor het onderliggend wegennet van de N340 voorzien we dat er maatregelen nodig zijn op Cubbinghesteeg en de Mennistensteeg om mogelijk sluijverkeer te voorkomen. Voor de monitoring en de ontsluiting van Oosterdalfsen noord, alsmede de verkeersvisie worden op dit momenteel tellingen (0-meting) verricht op diverse wegen. Ook de doorgaande route N340 – Wijthmen wordt meegenomen. Overleg met buurgemeenten en partners is hierbij belangrijk. Vooralsnog blijven we investeren in beheer en onderhoud van wegen op het met de raad afgesproken niveau. De nadruk ligt hierbij op asfaltwegen omdat hierbij het fenomeen kapitaalvernietiging het eerst om de hoek komt kijken. Om op het gebied van veiligheid alles in de hand te houden is het budget nog net toereikend

Maatregelen lopende begroting. We zijn het jaar vanuit de begroting 2020 al gestart met een nadeel van € 1,4 miljoen. Daar komt via de eerste berap € 1,8 miljoen bij. Daarnaast spelen de gevolgen van corona hier ook een rol. Willen wij juist wel uitgaven doen om de economie van Dalfsen te ondersteunen, of juist minder omdat we € 3,2 miljoen te bezuinigen hebben? Een dilemma.

Het college zal conform het raadsbesluit van 25 mei jl. mbt het noodfonds Corona handelen.

De belastingen, u wilt op dit moment niet sleutelen aan de hondenbelasting, gelet op de uitkomst van het onderzoek, OZB verhogingen liggen nu ook niet voor de hand. Van diverse fracties horen we dat stelposten mogen worden ingezet voor dekking van de tekorten.

De Rijksbijdrage is al enkele jaren lager dan noodzakelijk. Bij de nieuwjaarstoespraak van 2019 is dit al gememoreerd. En ja dit is onverteerbaar, echter de herijking van het gemeentefonds dreigt op een nóg grotere ramp uit te gaan lopen, althans voor de kleinere gemeenten in de Oostelijke landhelft. Via de lijn van de portefeuillehouders financiën Overijssel, is de brandbrief van de gemeente Krimpenerwaard onder de aandacht gebracht van VNG Overijssel en het initiatief is overgenomen.

Het regionaal werkbedrijf Zwolle heeft op 20 mei j.l. ingestemd met het instellen van een taskforce ter bestrijding van nieuwe werkloosheid door de Corona crisis. Mensen worden direct gesignaleerd en begeleid naar (ander) werk. Hierin trekken UWV, VNO-NCW en gemeenten samen op.

Het openbaar vervoer van en naar Lemelerveld staat al jaren in de belangstelling! Wij hebben ons sterk gemaakt voor ten minste instandhouding en liefst uitbreiding. Dit is voor een deel gelukt. Lijn 167, met opheffen bedreigd, rijdt nog altijd tussen L'veld-Dalfsen en Zwolle! Er is, met veel succes, een buurtbus ingezet op het traject L'veld – Luttenberg - Raalte. Wij blijven bij voortdurend aandacht vragen bij de concessieverlener: provincie Overijssel. Bijzonder, dat u dit alles niet gezien heeft.

Tot slot voorzitter één opmerkelijke zaak: de VVD trein vertrok vanaf spoor 1 en is in een weiland tot stilstand gekomen. Waarom, zo vraag ik me af trek je dan aan de noodrem?

Wethouder Uitslag

CDA-6; CU-2,3,4; PvdA-4; VVD- 4,7; D66-2

Het is goed te horen/lezen dat u het Sociaal Domein niet alleen als kostenpost ziet, maar ook oog hebt voor de behoefte aan zorg van – veelal kwetsbare – mensen. Voor het college is het ook een constante worsteling; als er zorg nodig is dan willen we natuurlijk dat die ook beschikbaar is, terwijl we beseffen dat de bankrekening niet onuitputtelijk is. We zijn bezig met het ontwikkelen van het nieuwe inkoopmodel van de jeugdzorg (in RSJ-verband) en zetten vol in op het programma Grip Op Sociaal Domein. Kort gezet komt het neer op 5 punten:

- Een goed voorliggend veld (algemene voorzieningen) en voorkomen dat mensen zorg nodig hebben, het bevorderen van zelfredzaamheid;
- Duidelijkheid voor aanvragers (strenger aan de poort);
- Goede bewaking van prestatie en kwaliteit door aanbieders;
- Transformatie: normaliseren en (re)organiseren van de aangeboden zorg. Het is goed te beseffen dat we hier bij ook afhankelijk zijn van partners, zoals het onderwijs;
- Data op orde, goed analyseren en doorontwikkelen.

U heeft in uw inbreng op verschillende manieren en met verschillende voorbeelden hierover gesproken. Fijn te zien dat het zo leeft en de betrokkenheid van de raad te merken.

Helaas zijn we op een fors aantal elementen beperkt door wet- en regelgeving.

Het instellen van een budgetplafond op budgetten voor Wmo en Jeugdzorg zijn bijvoorbeeld niet mogelijk. Het zijn 'open eind'-regelingen. Dit betekent dat iedereen een aanvraag kan doen en dat deze beoordeeld moet worden. Als blijkt dat de ondersteuning of voorziening noodzakelijk is - op basis van onze verordening en beleidsregels - dan moet het college deze toekennen. Het is dus niet mogelijk om bij overschrijding van het begrote budget voor de

Wmo bepaalde ondersteuning uit te stellen naar het nieuwe jaar. Sommige gemeenten werken met een budgetplafond voor een aanbieder. In dergelijke gevallen kan het voorkomen dat de zorg niet meer door de voorkeursleverancier geleverd wordt, omdat het budget voor die aanbieder op is. De zorg moet dan geleverd worden door een andere partij. Dit levert dan meer spreiding van de zorg op, maar geen besparingen op het totale budget.

Voorts kennen de Wmo en Jeugd keuzevrijheid voor haar inwoners in het kiezen van de zorgaanbieder en of zij de ondersteuning middels zorg in natura of in de vorm van een persoonsgebonden budget willen ontvangen. Vanuit de jurisprudentie is gebleken dat er veel waarde gehecht wordt aan deze keuzevrijheid en een gedwongen keuze voor een aanbieder niet toegestaan is.

Ook het verplichte Wmo-abonnementstarief zouden we graag anders zien. We zijn voorstander van het beginsel waarin de sterkste schouders dragen de sterkste lasten. Dit is ook al aangegeven bij het kabinet. (Door ruim 96% is deze motie aangenomen op ALV van de VNG.) Tot nu toe zonder effect.

De belangrijkste stijging is de stijging van het aantal cliënten binnen de Wmo (abonnementstarief en vergrijzing). Jeugd en participatie laten tekort zien afgelopen jaren, maar prognose is niet dat die nog veel verder gaan stijgen. Hoewel Corona wel negatieve effecten kan hebben.

Schrale troost is dat nagenoeg alle gemeenten met dezelfde problematiek worstelen rondom stijgende kosten sociaal domein. We volgen de ontwikkelingen en oplossingen bij andere gemeenten en maken hier gebruik van waar mogelijk. Oplossingen zijn echter vaak niet 1 op 1 te kopiëren naar onze gemeente.

De raad wordt over concrete maatregelen geïnformeerd in september. Waar nodig volgt natuurlijk ook besluitvorming in de raad.

GB-5; CDA-8

In de perspectiefnota staan nu de scenario's opheffen, privatiseren en/ of voortzetten als vrijwilligersorganisatie als mogelijke voorbeelden om de kosten te reduceren. Op dit moment wordt er gewerkt aan een procesvoorstel voor dit onderzoek. De insteek hierbij is om breed te kijken naar mogelijkheden om de inkomsten/uitgaven beter in balans te krijgen zonder daarbij op voorhand al voor te sorteren op deze drie scenario's.

CDA-9

Het college ziet Kunst en Cultuur niet als luxe maar als teken van beschaving. Ook is het voor een groep mensen een belangrijke manier om zich te kunnen ontwikkelen en te uiten. Niet te onderschatten is ook de waarde voor de toeristische sector. Het DNA-project stopt eind 2020 met een uitloop in 2021; Door het werken met vrijwilligers en nu ook corona, kost het iets meer tijd om het project goed af te ronden en weg te zetten richting andere partijen.

Buiten het DNA-project zijn er geen investeringen meer vastgelegd. In het najaar wordt de kadernota aan de raad aangeboden waarin verschillende scenario's voor het nieuwe kunst en cultuurbeleid worden voorgelegd. De raad kan op basis daarvan keuzes maken op inhoud en financiën.

VVD-5,6

Wij kwamen niet in aanmerking voor het fonds tekortgemeenten (meerjarig een bepaald tekort laten zien en daar voldeden we niet aan). Dit was voor zover bij ons bekend een eenmalige mogelijkheid.

D66-1

We gaan bezig met een doorontwikkeling van toegang en welzijnsbeleid, hierin wordt het SKT ook meegenomen, juist om de werking te verbeteren

D66-M1

We werken al integraal waar dat mogelijk is zoals richting inwoner waarin we integraal naar de vraag kijken (vanuit de MDT's). Daarnaast hebben voor Wmo en Jeugd één verordening. Eén verordening waarin ook nog de Participatiewet is opgenomen, lijkt mogelijk regelarm maar in de praktijk is dat niet regelarmer. Er zijn namelijk nog steeds verschillende wetten die uitgevoerd moeten worden en waarlangs gewerkt en getoetst moet worden.

D66-4

De huidige kunstgrasvelden worden dusdanig belast dat om dezelfde belastbaarheid te krijgen er meerdere natuurgrasvelden moeten worden aangelegd om één kunstgrasveld te vervangen. Nog los van de benodigde ruimte voor aanleg van de extra natuurgrasvelden en consequenties voor de betreffende sportverenigingen (deze ruimte is er niet op de huidige sportparken), zullen de totale kosten i.v.m. aankoop grond, realisatie natuurgrasvelden en ombouw van de betreffende kunstgrasvelden naar natuurgrasvelden in totaliteit meer zijn dan vervanging van de kunstgrasvelden. Hiernaast blijven natuurgrasvelden in natte perioden een kwetsbare oplossing.

D66-antwoord bij 5

We hebben geen herkenning bij uw tekst over te hoog wordende apparaatskosten en steeds verder uitdijen daarvan. Dit komt namelijk niet overeen met het Berenschot onderzoek, hieruit blijkt dat wij niet (te) hoog inzetten op personeel voor het sociaal domein.

Wethouder Schuurman

Graag geef ik mijn reactie aan de gemeenteraad voor de Perspectiefnota van de gemeente Dalfsen. Een periode met veel uitdagingen, we hebben u al deelgenoot gemaakt. Er komen de nodige uitdagingen op ons af (ik denk onder andere aan de energietransitie, omgevingswet, wonen en ondernemen) en we vragen nu richting aan u als raad om de gewenste koers te gaan volgen. De nodige uitdagingen komen op ons af maar uw bijdragen laten zien dat u positief kijkt naar de toekomst. U heeft in uw bijdragen diverse vragen aan ons gesteld en die wil ik graag beantwoorden.

GB 3: Project Kanaalpark in Lemelerveld: Het kruispunt zit niet in fase 1 dus er is nog geen krediet beschikbaar om deze werkzaamheden direct uit te voeren. Een kredietvraag zal mogelijk komen bij een eventuele toekomstige herinrichting Weerdhuisweg/Posthoornweg. De overige onderdelen kunnen uitgesteld worden maar we houden dan wel aandachtspunten. Een fietspad kan lastiger te realiseren zijn als er al bewoners zijn. Ook moeten we kijken of de toegekende provinciale subsidie niet in gevaar komt bij het aanpassen van de plannen.

GB 7: Instellen Denktank: Deze suggestie willen wij overnemen. Dit valt goed te koppelen aan het onderzoek verminderen administratieve lasten ondernemers. Met een denktank kunnen we een (groep) van ondernemers bevragen en een beeld krijgen waar zij echt problemen ondervinden in de contacten met de gemeente.

CDA 2,3: Gevolgen Corona voor onze ondernemers: Wij hebben naast een onderzoek onder agrarische ondernemers een onderzoek laten uitvoeren naar de impact van corona op de retail. Daarnaast hebben wij bijvoorbeeld via onze contacten met bestuursleden van de ondernemerskringen, maar ook individuele contacten met ondernemers en de ondernemerspeiling van de Regio Zwolle een beeld van andere sectoren.

Begin juli is er een bestuurlijk vervolgoverleg tussen de drie Vechtdalgemeenten en LTO gepland, waarbij er een toelichting volgt en de vervolg acties worden besproken. Er liggen wellicht kansen bij de provincie voor de invulling van een nieuwe Agro & food agenda, waarbij we het landbouwgebied Vechtdal en de uitkomsten van het onderzoek bij de betrokken gedeputeerde en ambtenaar in beeld willen brengen.

CDA 4: Indikken winkelbestand Centrumplan Dalfsen: Het college wil actief in gesprek met vastgoedeigenaren en winkelketens om winkels vanuit de uitloopstraten en het noordelijk deel van het centrum te verplaatsen naar het zuidelijk deel.

Dit zat al in de plannen voor het Centrumplan. De crisis versterkt de noodzaak om hier op in te zetten. Het college wil het nieuwe instrument van het Omgevingsplan hier actief voor benutten om transformatie van winkels naar wonen te stimuleren.

CDA 5: Netwerkproblemen Duurzame energie: De gemeente Dalfsen is regelmatig in overleg met Enexis over de netwerkproblemen en de mogelijke oplossingen. Enexis zal dit jaar en volgend jaar een aantal verbeteringen door voeren. Daarnaast vinden in RES-verband momenteel verkenningen plaats om toekomstige lokale opwek van grootschalige energieproductie te faciliteren.

CDA 7: De verzilverening: De verzilverening wordt, evenals de starterslening, door het Stimuleringsfonds Nederlands gemeenten (SVn) verstrekt. Uiteraard kunnen we met Hardenberg in gesprek gaan om te onderzoeken of de verzilverening een aanvulling is voor Dalfsen.

Burgemeester van Lente

Corona

In uw bijdragen bent u ingegaan op de complexe financiële situatie van de gemeente Dalfsen, die momenteel door de coronacrisis in nog moeilijker vaarwater terecht is gekomen. Een aantal van uw vragen ziet ook specifiek op de coronacrisis. De ChristenUnie (#1) vraagt naar de risicoanalyse van de Veiligheidsregio IJsselland. Daar staat een ziektegolf als eerste prioriteit risico vermeld. Is daar goed mee omgegaan? Het feit dat het risico op een ziektegolf als 1^e prioriteit staat vermeld in het Risicoprofiel geeft al het belang aan dat de Veiligheidsregio hier aan hecht. De snelheid waarmee deze pandemie op ons af kwam was hoog, maar al vóórdat het virus onze regio uiteindelijk trof waren er veel organisatorische voorbereidingen getroffen. Door de opschalingsstructuur bij dit type rampen en crises (GRIP4) zijn gemeenten en cruciale partners in een vroeg stadium bijeen gebracht. Als de GRIP4-situatie wordt afgeschaald (en dat hangt direct samen met de invoering van de zgn.

Covid 19-wet), zal de voorzitter Veiligheidsregio conform de wet verantwoording afleggen aan de gemeenteraden. Dit is nu in voorbereiding.

De ChristenUnie vraagt ook naar de impactanalyse corona (#11). Die zou er feitelijk niet zijn volgens de fractie. Zoals uit de beantwoording van de technische vragen duidelijk wordt, doelde het college met “de impactanalyse” die in de inleiding van de Perspectiefnota vermeld staat, onder andere op het memo dat op 14 april aan de raad verzonden is en op de bijeenkomst die op 20 mei plaatsvond tijdens welke uw raad heeft gesproken over de verschillende uitwerkingen die dit virus maatschappelijk kan hebben: best case en worst case. Dat schetst ook de realiteit: het is lastig te spreken over dé impact, omdat die onder onze ogen ontstaat. Vanuit het Rijk wordt gewerkt aan dashboards met betrekking tot de volksgezondheid; vanuit de Veiligheidsregio IJsselland wordt gekeken of we bredere dashboards zouden kunnen benutten. In de gemeente Dalfsen houden we de ontwikkelingen in de gaten. Enkele voorbeelden: ten aanzien van de volksgezondheid is er in IJsselland door de GGD een eigen site ingericht. We kijken naar economische parameters, zoals de faillissementen en de aanvragen om steun. Hier is wethouder Schuurman net ook al op ingegaan. De ontwikkelingen ten aanzien van huiselijk geweld volgen we nauwgezet: er is tot op heden geen stijging zichtbaar van het aantal gevallen van huiselijk geweld. Ook is er blijkens informatie van de politie sprake van minder overlast in onze gemeente.

Het CDA vraagt (#2) naar de effecten van corona op de werkplekken op het gemeentehuis. Hoewel er momenteel minder wordt gewerkt op het gemeentehuis, voorzien we een toekomst waarin er zowel thuis als op het gemeentehuis wordt gewerkt. Of dat dus betekent dat er minder investeringen nodig zijn, is een conclusie die wij nog niet op voorhand met u delen.

Subsidies

Het rapport van de Rekenkamercommissie is 15 juni door uw raad vastgesteld, waarbij u het college heeft opgeroepen de aanbevelingen over te nemen. Namens het college heb ik aangegeven dat te doen. De ChristenUnie (#16) vraagt naar inzicht in de subsidies (zowel direct als indirect) om na te gaan of hier lucht in zit met betrekking tot de begroting. Het college vindt die vraag terecht, zoals ik al eerder aangaf. Ik heb u toegezegd dat de informatie die de Rekenkamercommissie heeft ontvangen, ook naar u toekomt. Momenteel wordt daar nog een slag mee gemaakt, zodat u informatie krijgt, en niet alleen data. Gelet op de conclusies van het onderzoek, heb ik u al eerder voorbereid op het gegeven dat dit overzicht niet compleet is. We hebben blijkens het rapport geen compleet overzicht dat inzicht geeft en dat te gebruiken is om te sturen. Met die kanttekening kunt u t.z.t. kennis nemen van de genoemde informatie.

De PvdA vraagt ons in te zetten op het zelf ook meer benutten van subsidies, en roept op ten aanzien hiervan de kennis te vergroten, waar mogelijk samen met buurgemeenten. De Rekenkamercommissie heeft ons ook verrijkt met die aanbeveling en onder aanbeveling 8 van het recente rapport vindt u hun oproep om ook als gemeente zelf gebruik te maken van passende subsidiemaatregelen. Het college neemt de aanbevelingen over, en zal dus op een later moment ook hier op terugkomen bij uw raad.

P&O / externe inhuur

Gemeentebelangen komt met de suggestie kritisch te zijn op externe inhuur en onderzoeken. Ook het CDA (#10) roept op meer eigen personeel in te zetten, en minder extern in te huren. Ook de VVD doet deze suggestie. In 2017 heeft Berenschot onderzoek gedaan naar de formatie en de externe inhuur. Uit dit onderzoek bleek dat de kosten van externe inhuur en advies lager zijn dan gemiddeld. Dit in vergelijking met de referentiegemeenten.

Primair huren wij externe ondersteuning in:

- bij langdurige ziekte of zwangerschaps- en bevallingsverlof;
- indien er dusdanige expertise noodzakelijk is die we zelf niet in huis hebben en het ook niet loont om de specifieke kennis structureel in huis te halen;
- bij piekwerkzaamheden.

Indien de aard van de werkzaamheden structureel is, zetten we in op het zelf in dienst nemen van personeel. Recent voorbeeld zijn de boa's. Ander voorbeeld betreft een verkeersadviseur. Eerst ingehuurd en nu zelf in dienst genomen.

Er is dus sprake van een continue afweging om te kijken wat voor de gemeente Dalfsen de meest geschikte oplossing is. In ieder geval wordt terughoudend omgegaan met externe inhuur en onderzoeken.

Verhouding Rijk-gemeente

Het CDA roept ons op strijdvaardig te zijn (#2). En ook andere fracties gaan hier op in, zoals de PvdA (#1) en de VVD (#1 en 2). U vindt ons aan uw zijde als u schetst dat we als gemeente structureel geld te kort komen voor de uitvoering van een aantal taken. Daar is wethouder Van Leeuwen net op ingegaan. Ook noemde hij zijn toespraak in 2019 waar hij al ageerde tegen de systematiek van 'trap-op-trap-af'. Op 2 juli vindt het AO over de gemeentefinanciën plaats en ons college zal in dat kader ook een schriftelijke reactie doen uitgaan richting Den Haag. Uw suggestie daar meer extern over te communiceren zullen we daarbij ter harte nemen, naast onze inzet binnen en via de VNG Overijssel.

Gemeentebelangen (#8) stelt de vraag of u hier als raad meer in kunt of moet doen: die suggestie zouden we zeker aanbevelen, zodat ook vanuit uw raad en/of de fracties een stevig geluid doorklinkt in Den Haag.